

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 24. november 2014 i sag nr. BS

Forsikring A/S

mod
Ankestyrelsen
Amaliegade 25
1022 København K

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen, der er anlagt den 17. april 2012, vedrører prøvelse af en afgørelse om tab af erhvervsevne truffet af sagsøgte, Ankestyrelsen, den 23. december 2011 efter, at sagsøgeren, Forsikring A/S (herefter), havde klaget over Arbejdsskadestyrelsens afgørelse af 16. september 2011.

har påstået, at Ankestyrelsen skal tilpligtes at anerkende, at ikke som følge af en hændelse den 3. juli 2009 er blevet påført et erhvervsevnetab omfattet af lov om arbejdsskadesikring.

Ankestyrelsen har påstået frifindelse

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

Af oplysningsskema af 21. august 2009 [bilag 1] underskrevet af B, fremgår blandt andet, at han havde første sygefraværdsdag den 17. august 2009, at årsagen hertil var slidgigt og slitage i ryg, og at han var under behandling/optræning hos kiropraktor. I journalen fra B egen læge [bilag 2] anføres det første gang den 26. januar 2010, at B var udsat for en hændelse i juli 2009, hvorved der pludselig opstod smerte lavt i lænden.

Det fremgår af skrivelse af 26. marts 2010 fra Arbejdsmedicinsk Klinik [bilag 4], at B havde oplyst, at han indtil sygemeldingen i august 2009 og bortset fra perioden 1999-2000 havde arbejdet som murer siden 1969. Arbejdsmedicinsk Klinik anmeldte den 11. marts 2010 en arbejdsulykke for B [bilag 5], og det fremgår, at ulykkestidspunktet var

den 3. juli 2009, og hændelsesforløbet er beskrevet således:

”...

HAN VAR VED AT FLYTTE EN TUNG 5-6 M LANG ALU. SKYDE-STIGE VÆK FRA STILLADSET SOM SKULLE FLYTTES I FORBINDELSE HERMED FIK STIGEN OVERBALANCE SKADEN SKETE DA HAN GJORDE ET MEGET KRAFTFULDT ”MODHOLD” FOR AT RETTE STIGEN OP
...”

Den 9. juni 2011 er der af Arbejdsmedicinsk Klinik ved overlæge Sigve W. Christensen udarbejdet en arbejdsmedicinsk speciallægeerklæring [bilag B]. Arbejdsskadestyrelsen traf den 16. september 2011 afgørelse [bilag 7], hvoraf det blandt andet fremgår, at

”...

Ulykken den 3. juli 2009 er anerkendt som arbejdsskade.

Du har ikke ret til erstatning for varigt mén.

Dit aktuelle tab af erhvervsevne er 15 procent.

...”

Efter at havde klaget over Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om erhvervsevnetab, traf Ankestyrelsen den 23. december 2011 afgørelse om, at B havde ret til midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne på 15 procent [bilag 8].

Overlæge og speciallæge i ortopædkirurgi og håndkirurgi Søren Larsen har den 8. juni 2012 udarbejdet en lægefaglig udtalelse vedrørende B [bilag C], og efter Ankestyrelsens afgørelse er der fremlagt supplerende oplysninger i form af journalnotater fra før den 3. juli 2009 fra B læge [bilag D] og kiropraktor [bilag F].

Retslægerådet har den 1. april 2014 besvaret spørgsmål i sagen.

Forklaringer

E har forklaret, at han har haft problemer med sin ryg i mange år. Han var udsat for en arbejdsskade omkring 1970. Han har problemer med at bøje sig ned. Han blev ansat den 24. juni 2009, og han havde en § 28-aftale, som det hed dengang. Inden ansættelsen havde han haft problemer med skulderen og en tennisalbue, og han havde været sygemeldt et stykke tid. Skulderen generede ham også i murerarbejdet. Fra midt i 1990'erne og indtil skaden i 2009 var han sygemeldt 1-3 gange årligt, hvilket svarede til 2-3 uger årligt. Sygemeldingsniveauet var cirka det samme over årene. Det må være korrekt, når der i lægejournalen fra 11. marts 1997 [bilag D s. 2]

står, at han på grund af lændesmerter årligt var sygemeldt 4-6 gange á 5-10 dages varighed. I 2001 overvejede han at stoppe som murer, men da der ikke var noget andet arbejde at få, var han tvunget til at vende tilbage til murerarbejdet. Han søgte altid efter andet arbejde, og det gjorde han også i 2009, da han kom ud for skaden. Skaden skete, fordi han stod med en stige, som han skulle løfte ud fra en mur. Han fik et smæld i ryggen, da han forsøgte at gøre et "modhold", for at undgå at tabe stigen. Det gjorde rædselsfuldt ondt. Før skaden gjorde det mindre ondt i hans ryg, og det var tåleligt. Efter skaden gik han til den kiropraktor, hvor han allerede var i gang. Han mener, at han var hos kiropraktoren samme dag, som skaden skete eller dagen efter. Han fik is- og laserbehandling ved kiropraktoren. Efter skaden i 2009 gik han mere til kiropraktor, end han havde gjort tidligere. Han forstår derfor ikke, hvorfor der i journalen fra kiropraktoren [bilag F] er skrevet "ikke mødt" den 21. juli og 22. juli 2009. Han ved ikke, hvorfor han ikke blev sygemeldt umiddelbart efter skaden, men smerterne kunne dæmpes med isposer og piller. Det plejede at gå over, når han havde ondt i ryggen, og det forventede han også denne gang. Til sidst var det dog uudholdeligt at blive ved. Arbejdsgiveren havde ferie, da skaden skete, og han talte først med arbejdsgiveren i forbindelse med sygemeldingen. Han fortalte også arbejdsgiveren om arbejdsskaden. Han tænkte ikke på at anmelde skaden som en arbejdsskade, før han røntgenlægerne anbefalede det. Han blev raskmeldt i december 2009. Han var arbejdsløs og i kontakt med kommunens jobcenter. Han var i praktik på et plejehjem i et år med løntilskud. Han husker ikke, hvornår der herefter skete noget rent arbejdsmæssigt. Han søgte også ind på en uddannelse, men han fik afslag. I dag er han på efterløn. Da han var arbejdsløs, var det ikke så slemt med ryggen, fordi den fik ro. Han har talt med sin egen læge og med sin fagforening, HK, om arbejdsskaden i 2009. Han husker ikke, hvornår HK blev involveret, men det var først senere, for HK var ikke med til at finde oplysninger i forbindelse med Arbejdsskadestyrelsens behandling af sagen. Han var medlem af HK, da han håbede at kunne få et andet arbejde end arbejdet som murer. Han har ikke fået endelig erstatning, og der er ingen endelig afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen. Det er ham der har udfyldt oplysningsskemaet til kommunen [bilag I].

Lægekonsulent Søren Larsen har forklaret, at han har været konsulent for Ankestyrelsen siden 2003. Han er specialist inden for det håndkirurgiske område, og siden 2006 har han primært arbejdet med håndkirurgi. Han har for mindre end fem år siden behandlet en rygskeade. Hans lægefaglige udtalelse [bilag C] er udarbejdet på baggrund af de lægelige akter, og han har haft hovedfokus på materialet fra B. egen læge. Der ses ingen radiologisk forværring fra 2001 til september/oktober 2009. Der er ingen forandringer på knogle og leddele, og der er ikke sket skade på skelettet. Der er mistanke om Scheuermanns sygdom og lette degenerative forandringer. De radikulære smerter er ikke beskrevet før skaden i 2009, så det er noget nyt. Det er en forværring, at smerterne trækker ned i ballerne, og at smerterne er konstante. Det er beskrevet, at B. foretog et "modhold" af en 5-6 meter lang stige med en vægt af cirka 30 kilo, og han vil han anse det for

at være en hård belastning på ryggen, da der er tale om en lang vægtarm. Lænderyggen og bugmuskulaturen udsættes for hård belastning, og i hans optik er det en relevant belastning. Han ser skaden som en bløddelsskade, det vil sige en skade i ledbånd, sener og muskulatur. Fra røntgen er der beskrevet lette slidgigtsforandringer, og det er ikke muligt at sige med overvejende sandsynlighed, at dette forhold ville være forværret uden den beskrevne skade. Havde der været tale om moderate eller svære slidgigtsforandringer, ville der have været en overvejende sandsynlighed for forværring uden skaden. Scheuermanns sygdom er en lidelse, der på sigt giver slidgigtsforandringer. Der er intet, der beskriver udvikling i B, . Scheuermanns sygdom.

Arbejdsskaden er en del af begrundelsen for erhvervsevnetabet. På trods af de forudbestående lidelser var B, i stand til at varetage murerarbejde på fuld tid, og efter det oplyste har der ikke været skånchensyn. Kiropraktik, fysioterapi og piller har virket lindrende, men har ikke været helbredende. Oplysningerne i journalen fra kiropraktoren [bilag F] ændrer ikke ved han vurdering.

Det materiale, han havde til grund for sin udtalelse i sagen, fremgår af side 1 i udtalelsen [bilag C]. Han vidste, at B, forud for skaden i 2009 havde gået til kiropraktor, men han vidste ikke, at han var i gang med et behandlingsforløb. Oplysningerne om arbejdsulykkestilfældene i 1970 og i 1980'erne har han fra speciallægeerklæringen. Han har nu set yderligere journaler fra B, egen læge [bilag D] og journalen fra kiropraktoren [bilag F]. Han har ikke forudsætningerne for at forstå bemærkningerne i kiropraktorens journal. Han ved således ikke, hvad "L5" betyder eller om datoerne er behandlingsdatoer, selvom det er nærliggende at tro. Kiropraktorens journal lever langt fra op til lægers standarder for journalføring, og en del ting ligger ud over, hvad en kiropraktor normalt behandler. For eksempel er hæmorider i hans optik langt fra det, en kiropraktor normalt beskæftiger sig med.

En ryglidelse kan være uden radiologiske forandringer. I denne sag er der tale om konventionelle røntgenbilleder. På CT- og især MR-scanninger kan man se mere end på konventionelle røntgenbilleder.

Han har ikke fastsat erhvervsevnetab, men har udtalt sig om, at der er et erhvervsevnetab uden at sætte procent på.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet af 6. oktober 2014, hvori der til støtte for den nedlagte påstand er anført følgende:

" ...

Det bestrides, at B. som følge af en hændelse den 3. juli 2009 skulle være blevet påført en rygskade eller i nævneværdigt omfang have fået forværret hans forudbestående ryggene.

Henset til hans ryganamnese og efterfølgende angivelser over for behandlingspersonalet gøres det gældende, at hans forklaring om tilskadekomst i forbindelse med håndtering af en stige må bero på en efterrationalisering, og der er ikke ført det for en antagelse af årsagssammenhæng fornødne bevis.

Det bestrides således, at en hændelse som påstået den 3. juli 2009 har haft nogen indflydelse på B. kroniske ryglidelse, og at dennes ændrede erhvervsmæssige situation tvangfrit kan forklares af hans progredierende ryglidelse.

Dette støttes tillige af det forhold, at der ikke er godtgjort nogen tidsmæssig sammenhæng mellem hans sygemelding den 21. august 2009 og en hændelse den 3. juli 2009, og det forhold, at en sådan hændelse først omtales næsten ¾ år efter som skadevoldende, må skærpe beviskravene, således at der stilles krav om et mere kvalificeret bevis end en partsforklaring.

Det må således lægges til grund, at overvejende sandsynlighed taler i mod, at en sådan hændelse skulle være årsag til et erhvervsevetab, og selvom dette måtte være tilfældet, kan det ikke antages, at en sådan forværring har været af varig karakter, hvortil bemærkes, at der ikke har kunnet konstateres fysiske forandringer, der kan forklares med en hændelse som angivet.

..."

Sagsøgte har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet af 6. oktober 2014, hvori der til støtte for den nedlagte påstand er anført følgende:

"...

Denne sag angår en prøvelse af Ankestyrelsens afgørelse af 23. december 2011 (bilag 8), hvorved Ankestyrelsen traf afgørelse om, at B

havde ret til midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne på 15 procent. Det gøres gældende, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse.

Der skal være et sikkert grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse. Det skal således tages i betragtning, at Ankestyrelsen råder over specialiseret lægefaglig viden, og at styrelsen, gennem behandling af et stort antal sager, har en særlig erfaring i at bedømme sager efter lov om sikring mod følger af arbejdsskade.

Det gøres gældende, at sagsøger ikke har ført bevis for, at der er et sikkert grundlag for at tilsidesætte Ankestyrelsens afgørelse.

Der udbetales erstatning for tab af erhvervsevne, hvis erhvervsevnetabet er 15 procent eller mere, jf. arbejdsskadesikringslovens § 17, stk. 1. Efter lovens § 17, stk. 3, kan der træffes en midlertidig afgørelse om erstatning for erhvervsevnetab, hvis den erhvervsmæssige situation ikke er afklaret.

Efter lovens § 12, stk. 2, fastsættes erstatningen på grundlag af arbejdsskaden følger. Erstatning og godtgørelse kan nedsættes eller efter omstændighederne bortfalde, hvis tilskadekomnes aktuelle lægelige eller sociale situation ikke udelukkende kan henføres til arbejdsskaden.

Efter § 12, stk. 2, anses et påvist erhvervsevnetab imidlertid for en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler imod.

Sagsøgeren har således bevisbyrden for, at B midlertidige tab af erhvervsevne ikke er en følge af arbejdsskaden.

Arbejdsskademyndighederne vurderede, at B ikke var påført et varigt mén som følge af arbejdsskaden, da hans varige ryggener i overvejende grad var en følge af de forudbestående forandringer. Dette svarer til vurderingen i Retslægerådets erklæring af 1. april 2014 i nærværende sag.

Man vurderede imidlertid, at man ikke ville kunne løfte bevisbyrden efter § 12, stk. 2, for, at B, uanset om arbejdsskaden ikke var indtrådt, ville have lidt et midlertidigt erhvervsevnetab på cirka samme tidspunkt.

B er uddannet murer og arbejdede forud for ulykken den 3. juli 2009 hos en muremester, hvor han udførte traditionelt opmuringsarbejde. Arbejdsulykken skete ved, at B skulle flytte en 5-6 meter lang stige, hvorved den fik overbalance. B havde forud for arbejdsskaden haft periodiske lænderygsmærter med behandlinger hos kiropraktør siden midten af 90'erne (bilag 4), men kunne indtil arbejdsulykken opretholde fuldtidsarbejde som murer uden skånevilkår, jf. Arbejdsmedicinsk speciallægeerklæring af 9. juli 2011 (bilag B).

Efter arbejdsulykken fik B daglige lændesmerter med udstråling til begge balder (bilag 4). Han blev sygemeldt i august 2009 og gennemgik herefter 3 måneders aktiverings- og træningsforløb, hvorefter han i december 2009 blev raskmeldt.

Efter en periode, hvor B var arbejdsløs og stod til rådighed for arbejdsmarkedet med skånebehov, var han ansat i et arbejde med løntilskud på et plejehjem, hvor han udførte pleje- og omsorgsarbejde. B arbejdede på fuld tid, men kunne selv tilrettelægge arbejdet og dermed undgå arbejde, der var belastende for ryggen.

Ankestyrelsen vurderede på denne baggrund, at arbejdsskaden måtte anses

for årsag til et midlertidigt erhvervsevnetab på 15 %.

Sagsøgeren har ikke løftet sin bevisbyrde for - det som Ankestyrelsen vurderede ikke at kunne løfte bevisbyrden for - nemlig, at B uafhængigt af arbejdsskaden ville have lidt et midlertidigt erhvervsevnetab.
..."

Rettens begrundelse og afgørelse

Det er ubestridt, at B før den 3. juli 2009 havde rygggener. Det kan lægges til grund, at han indtil sin sygemelding i august 2009 var i stand til uden skånehensyn at arbejde fuld tid som murer.

Uanset at anmeldelsen af arbejdsulykken skete sent, finder retten det efter B. itensens forklaring og sagens øvrige oplysninger godtgjort, at han den 3. juli 2009 var udsat for en arbejdsulykke, som beskrevet i anmeldelsen af 11. marts 2010. Det bemærkes, at B ikke har ændret forklaring om hændelsesforløbet undervejs. Efter B. s forklaring og oplysningerne på kontoudtoget fra kiropraktoren lægger retten til grund, at han var hos kiropraktor den 3. juli 2009.

Retten lægger til grund, at der er sket en forværring af B. rygproblemer efter den 3. juli 2009, idet smerterne efter det oplyste herefter trak ned i ballerne, og smerterne blev konstante. Smerteudstrålingen er ikke beskrevet før skaden i 2009.

Retslægerådet har konstateret, at B. rygggener ikke alene kan henføres til ulykken den 3. juli 2009, at der ikke er objektive holdepunkter for, at ulykken den 3. juli 2009 alene skulle være årsag til en forværring, og at der er sket en forværring, der hovedsagelig (> 50 %) skyldes grundlidelsen.

Uanset at det herefter kan lægges til grund, at hændelsen den 3. juli 2009 har været en del af årsagen til det midlertidige erhvervsevnetab har med Retslægerådets besvarelse ført bevis for, at overvejende sandsynlighed taler imod, at B. s midlertidige erhvervsevnetab skal anses for at være en følge af arbejdsskaden, jf. arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 2. Retten tager på denne baggrund påstand til følge.

Efter dette resultat skal Ankestyrelsen betale sagsomkostninger til

Efter en samlet vurdering hvor tillige indgår sagens forløb, problemstillinger og værdi, der er skønnet til cirka 300.000 kr., findes sagsomkostningerne passende at kunne fastsættes til 55.000 kr. vedrørende . udgift til advokat inklusiv moms samt 4.000 kr. for den af indbetalte retsafgift, i alt 59.000 kr.

Thi kendes for ret:

Ankestyrelsen tilpligtes at anerkende, at E
ikke som følge af en hændelse den 3. juli 2009 er blevet påført
et erhvervsevnetab omfattet af lov om arbejdsskadesikring.

Ankestyrelsen skal inden 14 dage til Forsikring A/S betale
59.000 kr. i sagsomkostninger.

Sagsomkostningsbeløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Lasse Bødker Nielsen
kst. dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aalborg, den 24. november 2014.

Rikke Heby Pedersen, kt.fm. tlf. 99688590

RETSLÆGERÅDET

Adelgade 13
1304 København K
Telefon: 33 92 33 34
Telefax: 39 20 45 05

J.nr.**Dato:** 1. april 2014

Retten i Aalborg
Badehusvej 17
9000 Aalborg

RETSLÆGERÅDET
1. april 2014
Aalborg

Vedr. j. nr. BS**Forsikring A/S mod Ankestyrelsen**

Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet besvare de stillede spørgsmål således:

Spørgsmål 1:

Er der i det lægelige journalmateriale dækkende den knapt 7 1/2 måned lange periode, der gik fra den angivne uheldsdag til angivelsen om, at uheldet skulle være sket, jf. journalnotat fra Sygehus Himmerland den 26. januar 2010 holdepunkter for at antage, at B. lænderyggener skulle kunne henføres til en enkeltstående hændelse den 3. juli 2009.

Lænderyggenerne kan ikke alene henføres til ulykkestilfældet 03.07.09, idet der er forudbestående kendt rygsygdom både anamnestic i sygehistorien samt radiologisk.

Spørgsmål 2:

Er der objektive holdepunkter, herunder radiologiske, for at fastslå, at en enkelt episode, som den B. påberåber sig, som indtruffet den 3. juli 2009, skulle være årsag til en forværring af B. forudbestående rygsygdom.

Det ønskes herunder oplyst, om det skønnes mest sandsynligt, at en eventuel forværring har årsag i B. rygkonstitution forud for en hændelse den 3. juli 2009.

Der er ikke objektive holdepunkter for, at ulykkestilfældet 03.07.09 alene skulle være årsag til en forværring. Det er sandsynligt (> 50 %), at en eventuel forværring skyldes den forudbestående lidelse.

Spørgsmål 3:

Ses gener, som de B i perioden fra den angivne uheldsdag 3. juli 2009 og frem til konsultationen på Sygehus Himmerland den 26. januar 2010 hos personer med tilsvarende rygkonstitution og erhvervsanamnese, og som ikke har været udsat for traumatiske enkeltepisodes.

Det ønskes i tilslutning hertil oplyst, om sådanne gener af varig karakter kan opstå spontant.

Spørgsmålet kan ikke besvares specifikt. Det kan ikke afvises, men heller ikke påvises, at gener kan opstå spontant givet den aktuelle lidelse eller arbejde.

Spørgsmål 4:

I det omfang Retslægerådet måtte antage, at en enkelt episode den 3. juli 2009 skulle have haft indflydelse på B ryggener, ønskes det oplyst, om en sådan påvirkning har ført til en varig forværring af B lænderyglidelse.

Det ønskes i tilslutning til besvarelsen oplyst, om overlæge, speciallæge i arbejdsmedicin Sigve W. Christensens skøn i skadesanmeldelse af 11. marts 2010 om en forventet uarbejdsdygtighed på ca. 120 dage (svarende til frem til 3. november 2009), må anses for retvisende.

Besvares spørgsmålet bekræftende, ønskes det oplyst, om en sådan forværring mest sandsynligt kan henføres til:

- 1. Grundlidelsen*
- 2. En hændelse den 3. juli 2009*
- 3. Andet*

Spørgsmålet kan ikke besvares.

Spørgsmål 5:

Er det mest sandsynligt, at B forudbestående lænderyglidelse kan forklare en eventuel progrediering af lænderyggene over tid.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2.

Spørgsmål 6:

Giver spørgsmålenes forelæggelse i øvrigt Retslægerådet anledning til bemærkninger.

Nej.

Spørgsmål A:

Retslægerådet anmodes om at oplyse, om og i givet fald i hvilket omfang B aktuelle ryggene må antages at være en følge af:

- arbejdsskaden den 3. juli 2009, og/eller
- forhold hos B og/eller
- andre forhold, herunder uoplyste forhold.

Såfremt der måtte være usikkerhed om årsagssammenhængen, bedes Retslægerådet beskrive, hvori tvivlen består. I den forbindelse bedes Retslægerådet - såfremt det er muligt - oplyse, om det er mere sandsynligt, at de pågældende gener ikke er en følge af arbejdsskaden, end at de er en følge af arbejdsskaden.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 2.

Spørgsmål B:

Retslægerådet anmodes om at oplyse, hvilken betydning Retslægerådet tillægger det forhold, at B har varetaget et fuldtidsjob som murer forud for arbejdsulykken den 3. juli 2009.

Spørgsmålet kan ikke besvares specifikt. Der er sket en forværring, der hovedsageligt (> 50 %) skyldes grundlidelsen.

I sagens behandling har overlægerne V. André Larsen, N. Ebbenhøj samt S. Rasmussen deltaget.

Retslægerådet skal anmode om underretning om sagens endelige udfald.

Sagens parter er ikke underrettet herfra.

Med venlig hilsen

Henning Hansen
Sekretariatsleder